

Սէքսէն տօգուդ սէնէսինէ մահառւ
պէն, Պապը զապօթիյն տէվայիրինտէ
սարփ օլունահադ զըրթասիյն (քեռ
զըտա տայիր օլան) միւպատառնըն
պիր սէնէլիլի, միւնադ ըսէյն դօնու
մուշ օլտուըրնտան, իթասընա թու
լիպ օլանըարըն, մալտըն նիհայէթ օն
պէչինճի չարէմպիէ կիւնիւնէ գատար
պէհէր հափթա բաղար լէ չարէմպիէ
կիւնէրի, սաաթ սէքիպէ գատար
մէճլթի խտարէյի զապօթիյնէ միւրա
ճաաթ իլլէմէլէրի իլան օլունուր:

Մուհարթմ' 3

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՄԱՆՈՒՑՈՒՄ

Հրաւիրանք և նախագահութեամբ Ամեն. սրբազան Հօր... 1872 ե-

Առեանը բացուեցաւ ընդ առեան- պետութեամբ Գեր. Յովհաննէս եպիս-

- Գերբ քահանայ Խաչատուրի քուէ 31
Յովհաննէս եպիսկոպոս Միջագիւղի » 30
Ամբաստան վարդապետ Բերայի » 29

Եւ որովհետեւ ընտրելուց ցանկը 42 եկեղեցական պէտք է պարունակել,

- Երեմիա եպիսկոպոս քարոզիչ Իւսկ. 18
Խաչատուր քահանայ Մայր եկեղեցւոյ 18
Թադէոս եպիսկոպոս քրոզչ. Պարստու 18

Միջոցէլ քահ. Պաշտու Կղեմէս վարդ. Գարբիէլ քահ. Ս. Խաչ Իւսկ. Յովհաննէս քահ. Հիւրմիւղեան

Այս անգամ դարձեալ կը խնդրուի Պօլսոյ եկեղեցեաց քարոզիչ հայերէն

3 մարտ 1872 Մնամբ արթարար Պատրիարքական սինոդոսը

Պաշտու քահ. Ս. Խաչ Իւսկ. Յովհաննէս քահ. Հիւրմիւղեան

ՍՈՆ ՀԱՎԱՏԻԱԼԵՐ

ՅՐԱՆԱԿ

Հիւրիւմէթ, մէծկառնէն ալոռըր լուխտաթ մահալինճէ, ինկիլթէրա ի.

ԻԹԱԼԵԱ

Բրուսիանըն բրէնա Յրէտէրիք Ծար- լը հաղթէթլէրի, պու կիւնքի կիւն Սի-

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ

Գօմիւն գաչագարըր վէ չիւքթի մի- լէլիլէ աղայարը մարիֆէթի իլէ եարըն

Տիւնքի կիւն վիւքէլար, ագտըր մէճլիս իտիպ, Ամէրիգանըն ճէվապ-

ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԻ

Լիվրուր 14 մարտ

Ստիքը 12,000 պալւա Բամուզ րիացասըր գալի :

ՍԱՐՐԱՖԻՅԻ

Էստամբուլ Բամուլ 1869 իսթիքրազը 1871

Էստամբուլ Բամուլ ԳԱԼԱՔԱ ԲԻԱԶԱՐԸ

Էստամբուլ Բամուլ ԳԱԼԱՔԱ ԲԻԱԶԱՐԸ Էստամբուլ Բամուլ ԳԱԼԱՔԱ ԲԻԱԶԱՐԸ

ՍԱԽԻԼԻՑԷ

ՍՐՆԱՎՈՒՑՈՒՄ ՀԱՎԱՏԻԱԼԵՐԻ Աթիտէքի հաւատարմութեւ, իշ պու

Աթիտէքի հաւատարմութեւ, իշ պու Բէնճէնպիս կիւնիւ վարտու օլան Ոսէր

Աթիտէքի հաւատարմութեւ, իշ պու Բէնճէնպիս կիւնիւ վարտու օլան Ոսէր

Աթիտէքի հաւատարմութեւ, իշ պու Բէնճէնպիս կիւնիւ վարտու օլան Ոսէր

Աթիտէքի հաւատարմութեւ, իշ պու Բէնճէնպիս կիւնիւ վարտու օլան Ոսէր

Աթիտէքի հաւատարմութեւ, իշ պու Բէնճէնպիս կիւնիւ վարտու օլան Ոսէր

Աթիտէքի հաւատարմութեւ, իշ պու Բէնճէնպիս կիւնիւ վարտու օլան Ոսէր

քիւր մատուէս իւզէրինտէ տիր տէյի, Պապը ալի պիւր չօգ վագըթտան պէ-

Պապը ալի պիւր չօգ վագըթտան պէ- Էվլէլէքի կիպի հիւքմատարըն արզուսինէ

Պապը ալի պիւր չօգ վագըթտան պէ- Էվլէլէքի կիպի հիւքմատարըն արզուսինէ

Պապը ալի պիւր չօգ վագըթտան պէ- Էվլէլէքի կիպի հիւքմատարըն արզուսինէ

Պապը ալի պիւր չօգ վագըթտան պէ- Էվլէլէքի կիպի հիւքմատարըն արզուսինէ

Պապը ալի պիւր չօգ վագըթտան պէ- Էվլէլէքի կիպի հիւքմատարըն արզուսինէ

Պապը ալի պիւր չօգ վագըթտան պէ- Էվլէլէքի կիպի հիւքմատարըն արզուսինէ

Պապը ալի պիւր չօգ վագըթտան պէ- Էվլէլէքի կիպի հիւքմատարըն արզուսինէ

Պապը ալի պիւր չօգ վագըթտան պէ- Էվլէլէքի կիպի հիւքմատարըն արզուսինէ

Պապը ալի պիւր չօգ վագըթտան պէ- Էվլէլէքի կիպի հիւքմատարըն արզուսինէ

Պապը ալի պիւր չօգ վագըթտան պէ- Էվլէլէքի կիպի հիւքմատարըն արզուսինէ

Պապը ալի պիւր չօգ վագըթտան պէ- Էվլէլէքի կիպի հիւքմատարըն արզուսինէ

իւզրէ պիր գըթա արդուհալ իմզալա-
մագտա տըրլար:

—Աղբը սէպէպէրէ մէպնի գարը գո-
ճաւնտան վէ էրքէք գարըսնտան
այրըտըղլարը չող տէֆա վուգու պու-
լուր պիր չէյ տիր, ֆագաթ, պիր գա-
րընըն, գոճաւը քէնտիրինէ շարգա ալ-
մաւը աէյի գոճաւըն պըրագմագ իս-
թէտիրինի իշիթմէմիշ իտիր, իշիթէ պու-
կիւնլէրտէ, Պէյոզլուտա իսքեան ի-
տէն էճնէպի գաւորըն պիրի, պիր
շարգա իսթէյիպ տէ, գոճաւը տա ալ-
մաւըն օլտուղու իշին, գոճաւըն պո-
շաւաճաղընը գոնսօլսանէսինէ պիւ-
տիրմիշ վէ գոնսօլսանէ հաքիմի պէոյ-
լէ պիր աալաւը իւք տէֆա օլարագ ի-
շիթմիշ օլտուղունտան թէաճնէպտէ
գալմըշ վէ հիշ պիր ճէվապ վիրէմէմիշ
տիր:

—Լա թիւրքիտէ աթիւտէքի թօլաֆ
վաղ անըն հիւրեայտի օգուհուշ տուր
չէոյլէ քի, պու կիւնէրտէ, պիր գա-
տըն իւլ, զայլթիլ տիպէր օլան գըզը
պէրապէրինտէ պուլունտուղու հալտէ,
Օրթաքէյ փարօլունա պինմէք իշին
քէօրիւնիւն իւզէրինտէ տօլաճագտա
իւքէն, իսթիւ պաշը թէմիշ կիշինմիշ
պիր տէլիգանը պուլունտա հանաղըպ
ուստաղըլա գըզըն անաւը իւլ լազըր-
աւընա կիրիշիր, Գարը, մէրգուսին
հալաքեաթը նաղիքեանէ վէ թաթը
սէոյլէյիշիլէրինէ գարըլըպ, վարօր կէ-
լէնէտէք, հաղընտա պիր գալմէպտէ
րաճաթ իթմէք իշին տէլիգանը թա-
րաֆընտան վաղը օլան թէքիլի գա-
պուլ իտէր վէ լազըրտըրը կիթտիր-
ճէ գըզըլըպ, տէլիգանը, պիր չօդ-
վաղըթտան պէրու գըզընա ալըք օլ-
մուշ վէ մէրգուսին ալմաւա արդուսի
պուլունտուղունա գարընա պիւլիւրի
վէ գըզընա պիր սէօդ պաղը օլմագ իւզ-
րէ, տօլլու չարընա կիտիպ գըզընա
պիր եիւզիւք սաթըն ալմագըլը թէք-
լիֆ իտէր:

Գարը, մէրգուր թէքլիֆի գապուլ
պիւլէ, իւշի պիւլտէն Գուլումա չար-
շաքընա կիտէրէր, վէ տէլիգանը, պիր
գուլումաճաւաճ 3000 զլուգ. պիր եիւ-
զիւք ալըպ, նըշանըքըն բարմաղընա
թագար, վէ պտտէհու, պիր թագըմ
սայիր զիւլըմէթ միւնէվիշիթալ ալըպ,
վէ նըշանըն իւլ գալմաւաւըն գու-
հու մոմունտա տիւրքեանընտա պէքիթ-
տիրիպ, քէնտիրի, ալըլը միւնէվիշի-
թի տէյիթիլմէյէ կիտէր, —Պիր սա-
լէ, իւք սաաթ կէլէր, պիւլմ ալըգ-
մէյիտան չըքմաղ, գուհուսին, հիտ-
տէթիլէրի վէ մէրգուսին գաւորն իւլ
գըզը, մէրգուսին տօլանտըրընը-
նըն չէրիլ տիրէր գոնըն իւլ, գապ-
թիլէնէթ թագարընը վէ գապթիլէն
մէրքէլիտէ իշ մէյաւա չըք տըլըն-
տան, գարը իւլ գըզ սալը վիրիլը:
Պուսա տէրէր նէվիտա նիքեաճ
լարըտըլը:

ԳԱՐԱԲԵՐՈՅԻ ՎԱՋ ՕՐԴՈՒՄԱՋԱԳ
ԻՐԵՆՃԻ ՏԵՄԻՐ ԲԵՐԲԵՐԻ

Լէվընթ Հէրըլտա օգուհուղու-
նա նէղարէն, Գարաքէոյէ վաղ օլուն-
մագտա օլան տէմիր քէօրիւն, հարը-
լըպ պիթտիրինտէ, թէլաւաճ իւլ Պա-
լաթըն տըրաղնա միւնսիպ պիր մո-
հէլէ վաղ օլունուպ, Գարաքէոյէ իսէ,
պիր ինկիլիզ գուլմաւաւընըն ինշա-
սընը տէրիւհտէ իյէտիլի տիրէր եէնի
պիր տէմիր քէօրիւն վաղ օլունաճագ
տըր: Մէրգուր իւքիննի տէմիր քէօր-
իւնիւն ուղուղուղու 430 մէթրօ օ-
լուպ, էնի տալի 14 մէթրօ օլաճագ,
չէոյլէ քի, էնի, չիմտիր տէմիր քէօր-
իւնիւն էնինտէն րէք զիւստէ օլա-

ճագ տըր: Մէրգուր եէնի քէօրիւն,
ղայլէթ գուլմէթի 19 տուպա իւզէրին-
տէտուրտուր թտուրուպ քարմագըլը-
լարը իսէ թէքմիլ սուրէթտէ տէօյիւլ-
միւշ տէմիրտէն, վէ տէօյէմէսի գալըն
մէլէ աղաճընտան օլուպ, իւք թարա-
ֆընտա իսէ, եաւա եիւրիւլէնէր իշին
կիւզէլ ֆէնէրէր վէ բարմագըլըլար ի-
լէ միւզէյիէն գալտըրմալը օլաճագ
տըր: Քէօրիւնիւն օրթաւընտա պի-
րէր թարաֆա տէօնէր իւք տուպա
պուլունուպ, կէմի վէ վաթօր կէշտիլի-
տէ պիր ալէաթլա պիր գալ տագըգա
զարֆընտա ալըլըպ գաւաւաճագ տըր:

Շիմտիրի տէմիր քէօրիւնիւն մալի
հիւրիւմէթէ 124.000 լիրաւա օլտուղու
հալտէ, պու եէնի քէօրիւն, հէր ճի-
հէթլէ տաճա զիւստէ միւհէթմ օլա-
րագ 93 պին լիրաւա եալըլաճագ տըր:
Լէվընթ Հէրըլտ, չիմտիր տէմիր
քէօրիւնիւն պաճալըլընտան պաճա
իսէրէք տէր քի Մահմուտ բաշա հագ-
րէթլէրի, օլ վագըթ պահիւնէ նաղըրը
իւքէն, պու իշէ գարըլ կէլմէք իշին է-
լինտէն կէլտիրի գաւաթ չալըլա, ֆա-
գաթ, սայիր նաֆուր սահիպլէրի, Ա-
լի բաշանըն նէղտիւտէ, միւշարիլէյ
հաղրէթլէրինէ գալէպ իտիպ, պահիւ-
նէ նաղըրը վէ մէճիւրիւն իւլէնէ գար-
շը օլարագ, մէրգուր քէօրիւնիւն ին-
շաղը իշին լաղըմ կէլէն գոնթրաթ
թէլաւաճէն գապուլ իթտիրիլտի:

Պիր ԲԵՏԻ ՎԼԵ ՊԻՐ ԳՈՒՐՊԱՂԻ

Լ.հիւ մէրագ վէ տիգգաթ տօթլա-
րըմըտան պիրի պիր կիւն քէնտիր իս-
նէսինտէ, հալլուտա պիր գուրպաղա
կէլտիրիլ կէօրիւն, վէ պիրտէ քէտի-
սի պուլունտուղունտան, նէ հարա-
օլտուղու անլաւագ նիլէթիլէ, քէ-
տիրի գուրպաղաւընըն եանընա կէօն-
տէրմէք իսթէր իսէտէ, գուրպաղը-
նըն տուրմաւըպ սըլաւաւաւընտան քէ-
տի իւրքէր, վէ կէրի կէրի գալընը.
պուսնա իւզէրինէ, մէրգուսին գուրպա-
ղաւը պիր չէյ իւլ թագարտըրագ
արգտընը եէրէ վէ գարընըն հօգարը
կէթիլըր, չէոյլէ քի գուրպաղա սըլ-
րամագ օլուր, պատէհու քէտիրի եա-
նընա կէթիլըրիւր, վէ օլվագըթ քէտի
գուրպաղընըն եանընա եանաշարագ,
պաշար գարընըն եալմաւա, վէ արա-
տան պիր իւք սանիլէ կէլէր կէլմէզ,
քէտիրինէ ալըպ պաշը տան ուշար, պո-
ղաղը չիլէր, վէ աղըլընտան օլ գաւաթ
սալաւա ագարըի, սէյր իտէլէր թէաճ-
նիւպտէ գալըլըպ: Չէվալը քէտի հիշ
պիր չէյ եէմէզ օլուր, վէ չու քէյֆ-
իլիլիլ իւք հաֆիթ չէքէր:

Իտիլ չու վագաւա տիգգաթ իտէ-
ճէք պիր նօթթա պուլունտուղունտան,
պէլէք պիր կիւն ումաճա պիր ֆայի-
տէ հալը օլուր միւլաճագաւընա մէպ-
նի, էհիլ մէրագըլըն տիգգաթ վէ
թէճրիւպէլէրինի, մէրգուր նօթթա իւ-
ղէրինէ տալթի իտէրիլ. չէոյլէ քի,
մալիւմ տուր հէր եէրտէ պաղէն քէ-
րէլէր գուտուրմագտա, վէ նիլէ ֆէ-
նալըլըլը մուհիպ օլմագտա տըրլար,
վէ պուլունտա սէպէպի չիմտիրէ գա-
տար անլալըլաւալը տըր, վէ մէրգուր
քէտիրտէ տալի ալի գուտուղուգա-
լալմէթլէրի կէօրիւլմիւշ տիր, չիմտիր
մէրգուսին տօլմուղու տէր քի, աճէ-
պա գուրպաղըլըն տէրիւնտէ պիր
նէվի զէհիլ վար տըրտա, քէօրէլէր
եէյէրէք վէ եալաւա եալաւաւագ զէ-
հիլըլմէքտէ վէ գուտուղաւաճագտա-
լը տըրլար, չիւնը քէօրէք կիպի գուր-
պաղը տալի հէր եէրտէ պուլունտագ-
տա տըր:

ՄԱՆՁՈՒՄԷՒ ԷՅՊԵՐ (ԽԱՆԷ)
Վէ Էյն-Պէլ (արտ) հագընտա նիւաճաճ Գէր

Պիրիննի մատտէ —Թէմալը մահ-
լիւլ օլան իսանէնին, ուսուլու մուգար-
րէրէսի վէճհիլէ, ալէնէն միւզայէտէ-
լէրի պիլիճըրա, քէյֆիլէթլէրի միւտ-
տէթի մահտուտէյի մալիւմէլէրինին
թատրիհի (իյզահ) իւլ վէ զագէթալար
վէ էվրագը մախաւաճ վալըթաւը իւլ
իւան օլունմաւագճագ, վէ միւզայէտէ-
սի, նիհաւէթ պուլարագ, սայիր թա-
լիպլէրինէ քէֆիլէթ (քէլաղ) իթտի-
րիլմէտիրքէ, թագարուր իթմիշ նա-
ղարը իւլ պագըլմաւագ, իճարը իճրա
օլունմաւաճագ տըր:

Իքիննի մատտէ —Հիւսէլի իսանէլէ-
րին մահլիւլաթը, նըսըֆ րատտէսին-
տէ վէ եա նըսըֆընտան զիւստէ օլուր
իսէ, պուսնա ալաճագ հիսսէտարլար
իշին գըլմէթի մալաւալմէնէսինտէն
(թահմին օլունաւ) եիւզտէ եիւրմիսի վէ
նըսըֆտան աղ օլտուղու սուրէթտէ
սիւտիւսի (ալթըլալընտան պիրի) րատ-
տէսինէ գաւաթ գըլմէթի մալաւալմէ-
նէսինտէն եիւզտէ օլմուղու վէ էկէր
սիւտիւստէն տալի աղ իսէ, եիւզտէ
էլլիլի թէնզիլ իւլ, հիսսէտարլարա
մախաւաճ մուլալմէլէյի թատիլիլէ իճրա
օլունաճագ տըր:

Իւլիւննի մատտէ —Հիսսէլի իս-
նէլէրին միւլաւաթիտ հիսսէտարը (չօգ-
հիսսէտարը) պուլունուր վէ հիսսէլի
մահլիւլէյի, իլէրինտէն եալընը պի-
րիսի ալմագ իսթէյիպ, տիկէրլէրի թա-
րաֆընտան քէֆիլէթ օլունուր իսէ,
իքիննի մատտէտէ տէրէճաթ թալիսին
օլունաւ մուլալմէլէյի թատիլիլէ, օլ
հիսսէտար հաղըլընտա իճրա օլունուր
վէ էկէր հիսսէլի մահլիւլէյի հիսսէ-
տարլըլընին ճիւլմէսի ալըլար իսէ,
մուլալմէլէյի թատիլիլէ, ճիւլմէսի հաղ-
ընտա իճրա գըլընը վէ չաւէտ ճիւլմ-
էսի ալմագ իսթէյիպ, տիկէրլէրի հալտէ,
պէյնէլէրինտէ ուեւալմագ միւլմէլի օլ-
մաւալտա, միւլաղաւաւա տիւլէրլէր
իսէ, հիսսէլի մահլիւլէ, իսարիճտէն
թալիպ գաղըլըլըլմագ սըլըն եալընը
հիսսէտարլար պէյնիտէ պիլմիւզայէ-
տէ, հէր գաւաղիսինին իւհտէսինտէ
թագարուր իտէր իսէ, մուլալմէլէյի
մուգարրէրէսի իւլ, անա թէֆիլիզ գը-
լընը (թէսիլմ իթմէք) վէ հիսսէլի
մահլիւլէյի, հիսսէտարլարընըն հիշ
պիրիսի րաղպէթ իթմէտիրի թագարի-
տէ, իսարիճտէն օլան թալիպլէրի միւ-
նըտա պիրիննի մատտէնէ թալիպ-
գէն, միւզայէտէ վէ պիւլա թէնզիլ ի-
հալէ իտիլիլ:

Տէօրիւննի մատտէ —Հըսաւը
(հիսսէլէր) մահլիւլէյի, հիսսէտարլար
քէնտիրին իշին ալմաւալտա, միւլմէ-
ալիպաթընտան պիրիննի իւհտէսինտէ
իճարընա մուլալմագաթ վէ տէլալթի
իտէրլէր իսէ, հիսսէտարլար հաղըլը-
տա իճրաւը, մատտէյի սանիլտէ մու-
սարրահ օլան մուլալմէլէյի թատիլիլէ
անլէր հաղըլընտա տալի ալի իւլ վէ
թէմալի իւլ իճրա իտիլիլէք տիր:

Պէլիննի մատտէ —Հըսաւը մահլիւ-
լէյի հիսսէտարլար ալմաղա թալիպ օլ-
մատըլը վէ քէնտիր հիսսէլէրինի տալիս
պէտէլի քէնտիրլէրինէ վիրիլմէք իւզրէ,
հըսաւը մահլիւլէ իւլ պէրապէր սաթ-
մագա մուլալմագաթ իթմէտիրի սու-
րէթտէ, հիսսէլի մահլիւլէ գապիլի
թագար իսէ, իսաղինէնէ իֆրաղ վէ
միւզայէտէ իւլ, հէր քիմաթ թագար-
րիւր իտէր իսէ, անա իճրա օլունուր վէ
գապիլի թագարիւմ տէյիլ իսէ, մուհա-
պաթ ուսուլի (սաթըլտա հիսսէտարա-
նա աղ ճէճէ միւսաւաթ իտիլիլ) իճրա
գըլընը:

Ալթըննի մատտէ —Հիսսէլի մահլիւ-
լաթըն հիսսէտարլարը Տէր-սաւաթթի-
տէ պուլունտաւըլտա, տըլաւաւա պու-
լունուր իսէ, հըսաւըլ միւնհալլէրին
(մահլիւլ օլան հիսսէլէր գըլմէթի վէ
հիսսէտարլարա մախաւաճ օլան մուլալ-
լէյի թատիլիլէնին քէմիլէթի (մըզտա-
րը) հիսսէտարլարն պուլունուր գարը
մահլիլէր հիւրիլմէթլէրինէ ճանիպի
իտաղինէտէն իշար վէ անլէրին թարա-
ֆընտան տալի, հիսսէտարլար իս-
պար օլունաւագ, գապուլ իլլէտիրքէրի
հալտէ, հիսսէտարլարա թէպիլիլի թա-
րիլիլտէն նիհալէթ իւշ ալա գաւաթ
պէտէլի ալընըպ, ճանիպի իտաղինէյէ
իտալ իւլ, իճարը իճրա գըլընաճագ
վէ քէֆիլէթ տիկէրլէր իսէ, պէլիննի
մատտէտէ կէսաթէրիլտիլի վէճհիլէ,
գապիլի թագարիւմ օլտուղու սուրէթտէ
իֆրաղ վէ միւզաւէտէ օլունաճագ, վէ
գապիլի թագարիւմ օլմատըլը թագարի-
տէ, մուհապաթ իտուլի իճրա գը-
լընաճագ տըր:

Եէտիրննի մատտէ —Հիսսէլի մահ-
լիւլաթըն հիսսէլի միւնհալլէրինէ իս-
ղինէնէ թահմին օլունաճագ գըլմէթին
զիւստէ օլտուղունա իտաւա իտէն
հիսսէտարլար օլուր իսէ, մահլիլի մէղ-
քիւ միւզաւէտէ օլունաւագ, թալիլմէն
օլունաւ գըլմէթտէն զիւստէ վէ նօդ-
սան օլունաւագ հէր նէնէ պալիլ օ-
լուր իսէ հիսսէլի մահլիւլէ օլ պէտէլ
իւզէրինէ իտալէթ իտէն մուլալմէլէ իւլ
հիսսէտարա վէրլիլէք վէ ալմագտան
իսթինաֆ իլլէտիրի տուրթթտէ մատ-
տէյի սապըլտաւա պէտէն օլունաւա-
ղու վէճհիլէ, գապիլի թագարիւմ օլտու-
ղու սուրէթտէ, իֆրաղ վէ միւզալէտէ
օլունաճագ վէ գապիլի թագարիւմ օլմա-
տըլը թագարիւմ, մուհապաթ ուսու-
լի իճրա գըլընաճագ տըր:

Սէքիլիննի մատտէ —Պիր զէվէ իւհ-
տէսինտէք իսանէնին պիր հիսսէլինի
զէվէնէնէ ֆէրաղ իտիպ տէ, պատէ-
հու զէվէնէնին վէֆաթը վուգուի իւլ,
օլ հիսսէլի մահլիւլտէն ալմագա միւհ-
թաճ օլտուղու հալտէ, հիսսէլի մէր-
գուլմէլին թալիլմէն գըլմէթիտէն նըս-
ֆընը թէնզիլ օլունաւագ, վէ հիսսէլի
մահլիւլէ զէվէնէ թագարիւմտան զէվ-
նին ֆէրաղ իտիլմիշ իսէ, տնըն տա-
լի մահլիլիլթիլ թագարիլտէն, պու-
մուլալմէլի թատիլիլէն իճրա գըլմա-
սը ճայիլ օլուպ, պուսնա ալալի հա-
լինտէ, եանի, իսանէնին թէմալմէնա
մուլթաւալըլմէք իւքէն, նըսըֆըն զէվէ-
նին վէ եալաւա զէվնին ֆէրաղ իթմիշ
օլան զէվէ վէ զէվնէնէ պիրիննի վէ-
ֆաթը թագարիլտէն, պու մուլալմէլ-
նէ մէսաղ (մուսաւաթ) օլունաւագ, ի-
քիննի մատտէտէ մուհալըրէր գալիտէ-
նէ թալիպիւլ ան հիսսէտար մուլալմէլ-
սի իճրա օլունաճագ տըր:

Իսթիլիլ

Մահլիւլաթ մէրգուրէնին սուրէթի
իճարը մուլալմէլընտա պատէլիլ պա-
ղըլմէնա միւլալմէլը զուհուր իտէր ի-
սէ, հալ վէ թէսիլիլ զըմընտա, իշ
պու նիգաւաւալմէնին պիլ իսթիլլու (իզ-
նի ալ թահսիլ) թատիլ վէ թահսիհի
ճայիլ օլաճագ տըր:

Իրատէյի սէնիլէ թալիլիլ 19 զիւ-
հիճէ, սէնէ 288 վէ 16 շուպաթ սէնէ
287:

ԿԻՐԱՍՏՈՒՄՆ ԹԱՆՆԻՐԻՐ
1872 ՎԵՐԵՐ 18 ՎԵՐԵՐ
... ՄԻՆԷԼԻԿԻ
Իվիլլէրի մէքթուպիլ իւլ սիլլէ վատ
իթմիշ իտիլմէք պուլունա պաղը հալա-
տիլէր պիլտիրմէկէ, իշիթ վատիլ իճ-
րա իտէրիւմ:

Պուրաւոր տաճար կ'ընկերակցէր հէր նէ գաւառի վազը լծ չէ տեսնուող սո- վուդ եւրոպական իսկ տէ, չօգ տէֆա տախի եւազ մէջմիմի կիպի հալա կիւ- գէլ վէ աչքդ արը, Կէմիլէրէ թէմիլը բրաթիդ վէրիլէրիտէն պէրու, հէր հաֆ- թա իսկէրէմիլդ պիր գաչ վարօր օղ- րամադ տա վէ պու, վէճհ իլէ իշլէր պիր բարա սըրաւընա կիրմիլ, վէ պիր գաչ այտան պէրու գարտրտիտէ օլուն էսնաֆ վէ թիւճնարէն երիզլէրի կիւլմէկէ պաշ- լամըլ տըր, Պուրաւորն պաշլընա մահ- սուլու, օլուն ֆընտըրըն գաւթաշը 150 զշտան, 130 զշա գաւառ տըր, կէշէն սէնէյէ նիսպէթլէ պու սէնէ ֆիլաթը երւքսէլմիլ տիր, չիւնքի, կէշէն սէնէ սիլիլի ֆընտըր քի բիւյաւառ պիրին- ճի մալ իթիպար օլունուր 110-115 զշ վէ օ պիր թօնպուլ ֆընտըր 85 տէն 100 զշա, դաւառ իտի, պուսուսն սէպէպի- նի հէր նէ գաւառ չօգլար կէշէն սէ- նէնին մահսուլունուս աղ օլունուրնա համ իթմէքտէ իսէլէր տէ, պէնտէնիդ էօյլէ զանն իտէրիմ քի, կիւն պէ կիւն իսթէք տախի արթմադ տա տըր, չիւն- քի մէշըրիւ մահսուլ զաթէն եալընըլ իսթանպուլ վէ ճօնա պէկէ կէտնէ- րիլմէքտէ իքէն, չիւնտի, իսկէնտէրուսն Մըսըր վէ Մարսիլիայա տախի կէտն- աէրիլմէքտէ տիր, քէզա, չըմէնտըֆէր եաթըլալըտան պէրու Բուսիանըն իշ- րիսինէ տախի :

Թիւճնարաւորտան թահգըզ իթտի կի- մէ նէշարէն, չու մահսուլ սայէսինտէ ֆիրասուն վէ թէվապիլինէ սէնէվի 150 պին լիւրաւառ զիւտտէ իրը, կիրմէք- տէ տիր, պու ճիհէթ իլէ թիւճնարըլդ սէնաթ լվէ մէտէնիլէթ տախի իլէրու կիթմէքտէ մի տիր, տէյու հալիլէ սիլալ իտէճէքսինիլ, պուսնա էվիլէթ տէյէմէմ, թիւրքիսալըն էքսէր մա- հէլէրիստէ հիւքմիթմէքտէ օլուն թէն- պէլիլի վէ գայտըլըլդ պուլսաւա տա- խի հիւքմիթմէքտէ տիր, հէր քէս չաղդ թաւալէանըն պու պէօյիւք նիլ- մէթիլնտէն իսթիֆաւտէ իտէրէքնէվ պէ նէվ եէնի ինքաւթաթմէշէպպիւս իթ- մէք պիրմէլ, իլա, բարայը թօրթա- զըն ալթընա կիլլէմէք կիպի պիր եան- լըլ հիւսպա, վէ տէտէտէն գայմա թարիլէրէ սիլիւք իտէրէլէր, պու ճիւլիլ իլէ Բուս միլլէթի իշլինտէ պաղը միլթէպէր վէ լալըլըլ թիւճ- ճարար վար տըր :

Փիրասունն չարչուսունտա 200 գա- տար տիւքքեան պուլունուր վէ պու- նուն իսէ գըրգը գահվէ վէ օնու մէյ- իսանէ տիր, պու գահվէլէր եազ գըլ կէճէլի կիւնտիլ զիւ իշլէր, էօթէտէն պէրու աթէթ օլունչ, ախալմէ կէմէյին- տէն սօնրա ֆէնէրիլին ալան գահվէլէ- րէ գօշար, պու գահվէլէրտէ սէօյլէնէն մասալար վէ պիլթիւն պիլթիւնէ մէճ- հուլ լաղըրտալար, նէ մէրթէպէ ածը- նըլաճազ շէյլէր օլունուրնա պիրիսի իլի ախալմաթ իլին, կէօզլէրի կէօրմէսի լաղըլմէլէր, մէշըրիւ գահվէլէրտէ էքսէրի, Միւսլիմանլար իլէ իշլէրի- լէր պուլունուրլար, քիւսըլտ, տամա վէ թալլու խուսար պու գահվէլէրին պաշլընա էյլէնէլէրիտէն օլունուր- նուսունթմանալըլմէլէր իթմէկէ, նի- չէ իշլէ կէնճ տէլիլդանլըլար, կէրէք կիւնտիլլէրի վէ կէրէք կիւնէլէրի պու գահվէլէրտէ պէօյլէ ֆայիտէսիլ օլուն- լար իլէ, քէնտի աղիլ վաղըլթարընն պիլա ինտաֆ ճիլաւոր օլունուրնա տըր- լար, հաղիլթէլմէքմաճազ հալ, Պու- րա մէյլանէլէրի միւշլէրի ճիհէթի իլէ, իսթանպուլ մէյլանէլէրիտէն ֆարըլը տէյիլ տըր, էհալիլիլտէն, բաղար կիւնէլէրի պու իսթըրըլը զիլա- րէլթմէլէրի ուղըրմանալար աղ պու-

վիւնուր, առի կիւնէլէրտէ իսէ աղալմ- չարչըլար գաւառաճաղը էսնաւտէ, էս- կի զէմանտէ հէլի մէշէպէլէրին թա- գըլմ թաղըլմ իպատէթիսանէնէ կիրիպ չըգաղըլար կիպի պիր մէնգարէ կէ- րիւլիւր մէյլանէլէրի գաւառաւ էս- նիւնտէ :

Տօղըրուս Միւսլիմանլար տախի, չու խուսուստա իքըրիսթիանլար իլէ ընգա- պէթէ չըգըլմազ իլին, զալթիլթտէ գու- սուր իթմէմէքտէ տիրլէր, թէէսսիլի իլէ տէրիմ քի, պէօյլէ կիտէր իսէ ետ իպատէթիսանէլէր մէյլանէնէ ետ մէյ- իսանէլէր իպատէթիսանէնէ նաղ օլու- նաճազ տըր :

Մէքթէպ պահսընի կէլինտիքտէ, Միւսլիմանլար իլէ իշլէրիլէր, պու պիլիւք մէտէլէրին ֆարըլընտա տէյիլ տիրլէր, տահա վէ պու սէպէպտէն ֆի- թուրուր տուրլար, ֆաղաթ Բուս մէքթէպէլէրի շաւտնը թէշէքքիւր պիր հալտէ օլուպ վէ կիւն պէ կիւն իլէրու- կիթմէքտէ տիր, գարտան Եօրիլի նաժ ֆէտաքեար վէ իշլիլզար զաթէն զալ- րէլթ վէ հիւսթիլ իլէ :

Պու աղ սէօզլէր, ֆաղաթ չօգ իշ կէօրիւր եօրուլմազ վէ օսանմազ զա- թէն իշլէրի հաղգընտա, պէլքի պաշ- գա մէքթուպարմ իլէ տախի սէօյլէ- յէճէկիմ, չիւտիլիլք ճէնապը հաղգ- աւան թէմէնին իտէրիմ քի, մէմալիլքի- միլին նիշէ շէհիլէրիտէ պէօյլէ պի- րէր գարտան Եօրիլի նօգսան իթմէսին- լէնի թէվիլիլէլմէ էսնաւտա, պիլլիմ գայմազալմալը տախի, Օլունուր գայմա- գամը իլէ պէճալիլ օլուն :

Սապըզ գայմազալմալ պուրաւա պուլունուրնա միւտտէթէն սիլիւք իթտիլի մէլէք, իշլէրի թալթը եէրի- նէ պաղաւաթ իտի, օ սէպէպտէն նէ պիլիւք պիր էյիլիլի նէ տէ պիր ֆէ- նալըլը միւշաշէտէ օլունտա, նաթը քի միւսիլիլէլմէ պուրաւը թէրք ի- տէճէկի կիւն երիլիլէ տախի սէօյլէ- տիլէր պուսու :

Եէնի գայիմազալմալ իլքիլի, պէտէ- լի տաթէրիլէ պէգայաւընը թօրալմազ օլուն, վէ պուսուսն իլին կէրէք իսանէն վէ կէրէք ֆիլիլէն զալթիլթտէ գուսուր իթմէտի, գաչ տէֆա իթմիլար մէճիլ- սի աղալարտա սէրթ մուսալմէլէ կէօ- թէրտիքտէն սօնրա, աղըպէթ մէր- գուսանը մահպէսէ տօլունուրտա, վա- գըա իթիլիլար աղալար պու պապտէ սըլալալար, վէ նէ տիլմէք հիւքիւ- մէթ պիլիլ ճէլալալմազ իլին մի պու մէմուրիլէթէ թայիլին իլլէտի, գաչ քի մաալ միւքաւթաթ եօգ իսէ ճէլաւա օլունալար, վէ գանդի աղըլըլ աթէմ իլիլթիւսար մէճիլալ աղաւ օլուն, ֆիլան տէտիլէր իսէ տէ, փարալարտա թահիլ օլուն : Միւսլիլէլմէ կէնի գայմազալմ, կիրիտ ճէգրիլէսինտէն օլուն, իլի Բուս- ճա պիլիլ իլիլ, մէճիլտէ պաղը պաղը Բուս աղալար իլէ Բուսմա թէքէլիլմ իթմէսինտէն Միւսլիմանլար իլէ իլիլ- նիլէրին հաւտա վէ չիւրհէսինիլ թահ- րիլք իթմէքտէ տիր :

Վէ պիրտէ միւսալիլէլմէ սըգ սըգ քէնտուլի մէտա իթմէտի, վէ չօգ քէր- րէ ալըպ տըր ութմանաղըլըն լաղէթ- լէրին վաղըլթըլ վաղըլթսըլ իսթիլմալ իթմէսինտէ էնիլիլ մանէալար վիլէրիլէր վար իսէ տէ պէնտէնիլ պիր շէյ տիլ- մէմ, հաթթա կէշէն կիւն պիր տիւք- քիւնսըրա տիւքքիւսըն էսնիւնտէ ման- կալ եաղալար իլին, երւքսէք սէպէլ այրպ տըր ութմանաղըլըն չաղըրտ- զընը գուլաղըլմ իլէ իլիլթտիմ իսէ տէ, պաղալար կիպի պէնտէնիլ թայիլիլ իթմէտիմ վէ իթմէմ, անճաղ արըլ- իտէրիմ քի, պիր կիւն կ' ճէ եալաւ

աղըլթ վաղըլթ միւսալիլէլմէ գայմազալմ պէյ գահվէլէրէ վէ մէյլանէլէրէ թէշ- րիլիլէ թէնէլիլ իլէ օրաւա իլինճա- իլինճա օլուն պուլունաւ, իսլալմ վէ իլիւ- թիւսն պէքիլէրէ վէ օլուն չօնուգա- րընը էվտէ պըրաղալազ գահվէլէրէ գօշուլան մասալ պուտալարընա, վէ խուսար տիւքիլիլէրինէ ալըպ տըր ու- թմանաղըլընըլ, էվիլիլտէ օթուրուն ֆաթիլալ վէ չօնուգալարընըլ պաշըն- զա թօրալար, քիլթալ վէ ճէրիլտէ օ- գուսուսն նիհայէթ էվաւալարընըլ է- վին պէօյիլիլ օլունալըլըլ էօրէտիլն տէյու թէքիլտ վէ թէնպիլիլ իտէլ, վէ պիլտէ քէնտիլիլն պու շէրէֆիլ իթու- մէթիլն մէմալիլքիլթիլ իլան վէ թաղ- տիր իտէրիլ :

Յիլիլիլէլմէ թալիլիլիլ

1872 Վերտը, 25 Յիլիլիլ
... Միւսլիլիլիլ
Պուստան էվիլէլ մահը հալին 12 թա- րիլիլ, միլթիւսարըլթըլ բաշա հաղ- րէթլէրիլն հիւսնիլ թէտապիլիլ հաղ- գընտա զաթընըլ իլալ իլիլ օլուն- զուլմ պիր գըլթալ մէքթուպուս : կէ- րէք թաւալիլ, վէ կէրէք թահիլար, թը մէքքիլտէ վաւ իթմիլ օլունուրնա պաղը միլլէթէ հալաւալիլէրի իլալ իթմէք իլալ թէքքար գալմէ ալմա- զա մէճալար օլունուր :

Տիւնքի կիւն ճիւսա օլունուր միւ- նապէթիլիլ, սաթթ ետիլ սուլարըն- տա միլթիւսարըլթ բաշա հաղրէթլէրի Մուսլիլալարաւալ պիլ աղիլմէ Արթ. Տ. Միլիլիլ հայրը ճէլալ իտիլ գօշուն- տան չըգաւալըլ պիր էսամէ բուսու- լալը մուսիլիլնէ հէման պիլթիլն միլ- լէթիլ, պէօյիլք վէ քիլիլք Առաջնոր- գարաւա ճէլալ իթմէսինիլ թէնպիլիլ պու- յուրուր, Օլ սըրաւտէ միլթիլէրտընը միլլէթ չու տալիլթիլն նէտէն նէշէթ իտուկիլին ֆարք իտէմէլէր իսէ տէ պիր էմիլ միլթիւսարըլթիլ օլունուրնա ճիհէթիլ Առաջնորդարաւա գօշուլ վէ ճէմիլիլ հաղըր օլունուրլարը հալտէ պէր մուսիլիլ ինտիլիլ թալթըլ վէ հաղրէթլէրի օլ սըրաւտէ գալուլ իթ- մէլիլ, պէն պիր խուսուսուն թէն- վիլէսի իլին կէլթիլ, ինքա իթմէտիլք- ճէլ նէ թալթըլ եէրիլմէ տէ քահվէ իշլէրիլմէ տէտիլիլ միլթիլաղըլ, ալթա- սիլիլիլ միլլէթիլն պալ լու կէտաւընա թէքիլտէն իսպար օլունուր պիւքաֆէ- սի Առաջնորդարաւա մէվմաւ պու- լունուրլարըլ էսնաւտէ, միւշալիլէլմէ հաղրէթլէրի գօշունտան չըգաւալըլ օլ- տուրնա էսամէ մուսիլիլնէ, միլլէթիլ- միլտէ պիր գաչ այտան պէրու Արա- համ վարդապետտէն տօլարը Արթ. Տ. Գէտըրգ հայր հաղըլընա վուգու պու- լան իթիլիլալըն կէրէք սէպէպ օլունուր- ընըլ վէ կէրէք միւսալիլէլմէ հայրըն թարաֆիլիլէրին պաշլարընը իսմիլ րէ- սիմէրիլիլ չաղըլըլ օտա գաւալարըն- նը գաւալթալարըլ վէ իսպիլանէ չու միլլէթ իթիլիլալըն նէ տէն նէշէթ ի- տուկիլին սիւալէ հիւսթիլ պուլունուր- լար :

Շու էսնաւտէ օրաւտան տիլալըլ գա- լանլարտան պաղըլար սիլիլիլնէ քիւքեա- ընտա պուլունուրլար իսէ տէ, աղալը- տա տուրնա զապթիլէլըլ պըրաղալ- մըլար տըր :

Միլթիւսարըլթիլ վաշա հաղրէթլէրի րէք չօգ սիւալիլտէն վէ թարաֆիլիլ սէօյլէլմէլէրէ սէմըլ տիլգաթ պուլուն- տուրլարընտան սօնրա րէքօգ նտի- հաթթար պուլունուր, միլլէթ նէ ի- տուկիլին, վէ պիր շալալըն միլլէթիլիլ- վէլիլք զալթիլթիլ մէմալիլէլմէ քէն-

տու ճանընը տալիլ միլլէթ ուղըրու- նա ֆէտա իլէմէսի կէրէք ինտի իլա- հիտէ վէ կէրէք պէյն էլ նաւ զալթիլ- լէ մուգաւտէս օլունուրնա, վէ պուս- լարա էմալ տահա րէք չօգ նաւիլալթ- լար հիւսթիլ պուլունուրլարընտան սօնրա, ճիւլիլիլն եէքթիլ վէ եէք վի- ճուտ օլուն պաթիլիլ մահապպէթ իթ- մէլէրիլն տէֆաթէն թէնպիլիլ ինտան պուլունուր, քէնտիլիլիլ պիր միլթիլ- սարըլթ օլուն վէ հէր քէսի հիւքիւ- մէթ գօշուլընա ճէլալ պուլունուրպիլիլ իքէն, մահապպէթլէրիլնտէն նալիլ քէն- տուլէրիլն Առաջնորդարաւա թէշլիլիլ պուլունուրալիլ, մահալ պիր միլլէթիլն, հիւքիլմէթ նէգտիլնտէ նէ տէրէճէլէր- տէ հիւսնիլ զալթիլթիլ օլունուրնա պաթիլ թալթիլ, քէնտուլէրիլն տի- կէր օտաւա նաւազ գըլաճաղալարըլ վէ օլ էսնաւտէ հէր քէսիլ իսպիլիլ իլալ- րէ սէօյլէլիլ պիր պիլիլիլիլ մահապ- պէթ վէ մահալիլիլիլնտէ ճէրէտան ի- տէն քիլ ու զարազ վէ իտաւալիլիլիլ պիւսպիլթիլն տէֆ ու րէֆ իլլէմէ- լէրիլն, իսպիլիլն թէնպիլիլ պուլուն- րարա, «իլալալալ պարըլտընըլ» տէլիլ սիւալ պուլունուր քարըլ հալտէ, ճիւ- լէսի եէքքէպան մահապպէթիլ օլունուր- լարընը իֆաթէ պիրլէ, միւշալիլէլմէ հաղրէթլէրի էլպիլիլ իւսհիլիլիլ րէս- միլիլ իլէ, պիր Առաջնորդարաւա թիլիլիլ ճիւլիլիլիլն էմիլն տալիլթ իթմէք ի- չին Արթ. Տ. Միլիլիլ հայրա թէնպիլիլ պուլունուրլարընտա, հէման էմիլիլ ալիլիլ ինքա պուլունուր, ճիւլիլիլ պուլունուր պէօյլէ իշլէսինիլթ էսթիլ- լիլն պիր թարաֆ իտէրէք, միլլէթ ու- ղուրունա ճանսիլթիլն չալըլալ իթ- թիլիլալ իլլէ օլունալարըլ իլիլն հու- ղուրու միլթիւսարըլթիլիլնտէ եէմիլն իթմիլիլ, մահալիլալըն, միւշալիլիլն հաղրէթլէրի պիլթիլն տիլալալալ օլուն- լարըլ հուլարըլ ալիլիլնէ ճէլալ պիրլէ, պուստան պէօյլէ աղըլ էրէն էրմէլէպ միլլէթիլք նէ տիր պիլլէլէլն զալթա- ըն միլլէթ իլլէրիլն միւտալիլիլ իլլէ- մէլէլէրիլն իսպիլիլն թէնպիլիլ, վէ հէր քէսիլ քէնտիլ իլլինէ կիլթիլիլնտէ րուսաթ պուլունուրտա սօնրա, չիւտիլ մէմուսնէն վէ մէսըրէն թալթ- լընըլ եէլիլ, գտիլիլիլիլ իլլէնէլիլմ տէմիլիլ, վէ հէր քէսի քահվէ իլլէ- կէ րուսաթալ հիւսթիլ պուլունուր- լար տըր :

Միւշալիլիլ հաղրէթլէրի թալիլիլ աւալ չու խուսուս իլիլն էվթալ կիւ- ղար օլարազ, հիւքիլմէթ գօշուլընա ալիլիլ իթմիլիլ տիր :

Միլթիւսարըլթիլ վաշա հաղրէթ- լէրի, չու հիւսթիլիլիլ միլլէթիլիլիլն եէլիլիլիլիլ գալպիլտէ պիր աղիլմ տուլ- ղու պըրաղալար տըր քի, ալալ ու- նուտուլմալ, կիլիլ կիւնտիլիլ իլալա- լը վէլիլիլ նալիլիլիլ հաղըլընա ճէ- նապըլ հզգա տուալըլ օլունուրաւա տուր օլունուրաւա տըր :

Թահաղըլթալ տիլալընէլիլ կէօրէ միւշալիլիլ վաշա հաղրէթլէրի, Գայ- սէրիլտէ միլթիւսարըլթիլ իլիլ օլուն Սպիլիլ Հիւսթիլ վաշա հաղրէթլէրի օլունուրնա ալիլիլ իլալալըլ օլունուրնա թալիլիլիլ իլալալըլ գըլընտը :

Նալիլ Նիլիլիլիլ

Յիլիլիլ էհալիլիլ, էօյլէ պիր զալթըն միլթիւսարըլթիլըլն նալիլ օլունուրնա իլիլն քէնտուլիլ պալիլ ինքա աւալ իլլէ- սէ ճալիլ տիր :

ՍԱՀԻԳ ԳԱՐԱՊԵՏ ԳԱՐԱՊԵՏ Գ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալթիլաւա թէնէլիլիլ զաղըլընտա Նո. 29 իլիլ իսպիլիլ